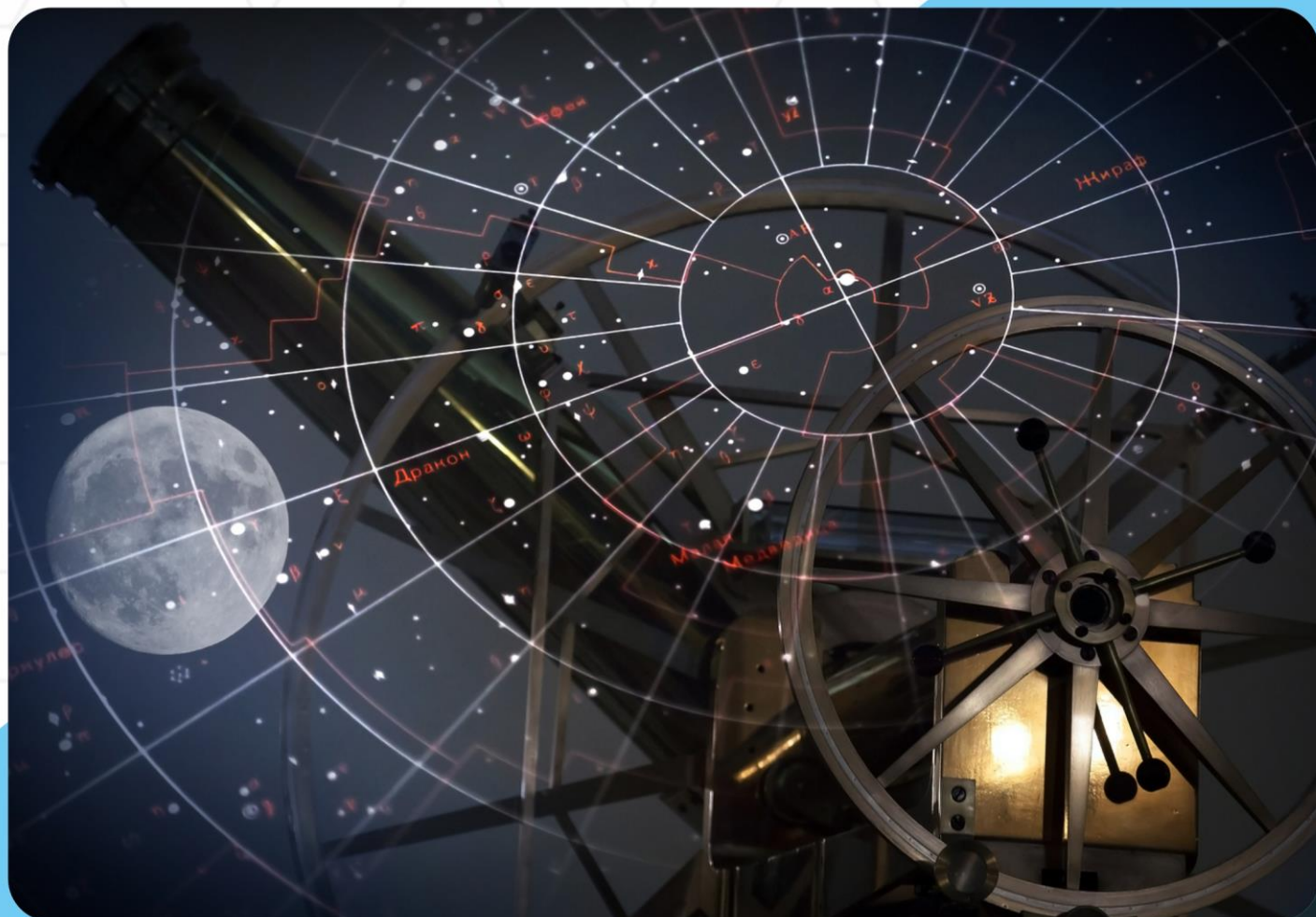

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

ZAMONAVIY FIZIKA VA ASTRONOMIYANING MUAMMOLARI, YECHIMLARI, O'QITISH USLUBLARI

XALQARO ILMIY-AMALIY ANJUMAN

2024-YIL 16-APREL

- o‘quvchilar tok yo‘nalishini animatsion tarzda ko‘rish imkoniga ega bo‘ladilar va elektr toki yo‘nalishi haqida tasavvuri kengayishiga olib keladi;
- o‘quvchilarda kompyuter texnologiyalari imkoniyatlaridan fizik masalalarini yechishda foydalanish ko‘nikma va malakasi shakllanishiga yordam beradi;
- zamonaviy bilimlarni olishga va keyinchalik oliy ta’limda ham uni qo‘llashga va hosil bo‘lgan kompetentlikni hayot bilan bog‘lashga zamin yaratadi.

ADABIYOTLAR

1. Axmedov Sh.B., Dusmuratov M.B. Fizika (II-qism). Akademik litsey o‘quvchilari uchun darslik. – Toshkent: Navro‘z, 2020. – 435 b.
2. K.Suyarov, A.Xusanov, L.Xudoyberdiev. Fizika II-Qism. T: «O‘qituvchi» 2002. -303 bet.
3. Т.М.Оплачко и др.Физика – Часть II. Т:Чулпан. 2013.-208 стр.
4. PhET.colorado.ru

PEDAGOGIKA OLIY TA’LIM MUASSASALARIDA BO‘LAJAK FIZIKA O‘QITUVCHILARINING KASBIY KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISHNING DIDAKTIK JIHLATLARI.

Tursunov Ikromjon Gulamjonovich¹, Xudoyberdiyeva Yulduz Xayrullo qizi²,
Abdullayev Habib Shukrullayevich²

¹Chirchiq davlat pedagogika universiteti Fizika va Kimyo fakulteti dekani,

²Chirchiq davlat pedagogika universiteti Fizika va Kimyo fakulteti Fizika kafedrası
o‘qituvchisi

Annotatsiya: Oliy ta’lim muassasalarida fizika fanini o‘qitishda o‘qituvchi-pedagog tomonidan inavvatsion metodlarini qo‘llash va o‘quvchilarni fizika faniga bo‘lgan qiziqishini oshirish, fizika fanini o‘qitishdagi muammolar, bo‘lajak fizika o‘qituvchilarining pedagogik faoliyatiga oid kasbiy kompetensiyasini rivojlantirishning didaktik asoslari.

Kalit so‘zlar: Oliy ta’lim muassasalarida, fizika, inovvatsiya, innavatsion metodlar, axborot texnologiyalari, AKT dan foydalanish, o‘qitish samaradorligi, kasbiy kompetensiya.

Kirish

Bugungi kunda Oliy ta’lim muassasalarida har tomonlama mukammal va ta’lim tizimida zamonaviy dunyoqarashga va yuksak bilimga ega bo‘lgan kadrlarni tayyorlash har bir Oliy ta’lim muassasalarining o‘z oldiga qo‘ygan bosh maqsadi hisoblanadi. Chunki har tomonlama bilimli, ma’naviyatli va albatta o‘z kasbining ustasi bo‘lib yetishadigan oliy ta’lim muassasalarining bitiruvchilari o‘zmutaxassisliklari bo‘yicha, o‘zlarini qiziqtiradigan sohasi bo‘yicha faoliyat olib borarkan bu sohalar ta’lim tizimi, ma’naviy va ma’rifiy sohalar, iqtisodiy-ijtimoiy soha, meditsina sohasi ishlab chiqarish va hakazolar bo‘lishi mumkin. Bu sohalar

esa insoniyat hayot tarzining uzilmas qismidir. Shunday ekan bu o‘z- o‘zidan vatanimiz kelajagi bilan ham uzviy bog‘liqdir. Zero donishmand xalqimiz orasida ko‘p ishlatiladigan „vatanimiz kelajagi yoshlar qo‘lida“, „yoshlari bilimli yurtning kelajagi borloq bo‘ladi“, „yoshlarga e‘tibor kelajakka e‘tibor“ kabi iboralar ham bejizga emasdir. O‘zbekiston respublikasi – vatanimiz, mustaqillikka erishgandan so‘ng vatanimiz kelajagi bo‘lmish yoshlarga juda ham katta imkoniyatlar yaratib berilmoqda, vatanimiz bo‘ylab turli xil musobaqalar, ko‘rik tanlovlar tashkil etilib faoliyat olib bormoqda. Shu bilan bir qatorda Oliy ta‘lim tizimida tahsil olayotgan talabalarga ta‘lim olishda barcha qulayliklar yaratilib berilmoqda, ular uchun ham turli xil ko‘rik tanlovlar musobaqalar, fan olimpiadalari tashkil etilib faoliyat olib borilmoqda, bu imkoniyatlardan samarali foydalanayotgan talabalarga esa tuli xil sovrinlar, nomdor stipendiyalar va estalik sovg‘alari bilan taqdirlanmoqda. Respublikamiz yoshlariga, xususan Oliy ta‘lim muassaslarida tahsil olayotgan talabalarga yaratib berilayotgan bunday imkoniyatlar bilan birgalikda ularga ta‘lim berayotgan oqituvchilarning ham bilim darajasi, kasbiy mahorati va malakasi ham juda ham muhim ahamiyat kasb etadi. Zero insonni shaxs qilib tarbiyalash ham ma’sulyatli va mashaqqatli faoliyat jarayoni bo‘lib, ta‘lim beruvchi ya’ni o‘qituvchi ham yuksak darajadagi kasbiy kompetinsiyaga ega bo‘lishi talab qilinadi. Vatanimiz tarixida ham ta‘lim faoliyatiga jamiyatning eng yetuk kishilari jalb qilingani buning dalilidir. Bu esa bizga yosh avlod tarbiyasi, shaxs kamoli, va albatta jamiyatning taraqqiyoti va yurt kelajagi uchun ham muhim omil ekanligini anglatadi. Muhtaram birinchi prezidentimiz I.A.Karimov aytib o‘tganlaridek: „Tarbiyachi – ustoz bo‘lishi uchun, boshqalarning aql idrokini o‘stirish, ma’rifat ziyosidan bahramant qilish, haqiqiy vatanparvar, haqiqiy fuqaro etib yetishtirish uchun, eng avvalo, tarbiyachining ana shunday yuksak talablarga javob berishi, ana shunday fazilatlariga ega bo‘lishi kerak“ nutqlari bejiz emasdir. Ta‘lim beruvchi ya’ni o‘qituvchi ham yuksak darajadagi bilimi bilan bir qatorda ham pedagogik, ham psixalogik, ma’naviy-ma’rifiy, yuksak axloqiy, va albatta yuqori kasbiy tayyorgarlikka ega bo‘lishi zarurdir. Ta‘lim berish faoliyati davomida o‘quvchilarga nazariy bilimlarni turli xil yangi metodlar bilan yetkazish, dars mobaynida turli xil axborot texnologiyalaridan foydalanishni to‘g‘ri tashkil etaolishi dars samaradorligini oshirishga va albatta talabalarda fanga nisbatan ko‘proq qiziqishni ortishiga sabab bo‘laoladi.

Bugungi zamonaviy ta‘lim tizimida faoliyat olib boruvchi o‘qituvchilardan yuksak darajadagi pedagogik mahorat, kommunikativlik layoqati, pedagogik texnika qoidalarini bilish, yaxshi nutq madaniyati, ijodkorlik, tashabbuskorlik va tashkilotchilik jihatlarini o‘zida jamlashi zamon talabiga aylanmoqda.

Demak xulosa qilib aytadigan bo'lsak ta'lim sohasida faoliyat olib boruvchi har bir o'qituvchi-pedagog o'zining kasbiy faoliyati davomida o'z ustida ko'proq izlanishi va o'zining kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish metodlari va didaktik asoslarini yaratishni talab etiladi.

Adabiyotlar.

1. www.avloniymtk.uz
2. R. Mavlonova va boshqalar. Pedagogika. Toshkent: O'qituvchi, 2001.
3. Sariboyev. X. va boshqalar. Pedagogika nazariyasidan ma'ruzalar matni. Toshkent. 2004.
4. Hudoyberdiyeva. Yu. H. Methods for the development of pedagogical competence of future physics teachers. European Journal of Interdisciplinary Research and Development/ISSN (E): 2720-5746 May. 2023/ p-239
5. Hudoyberdieva. Yu. H. Methods for the development of pedagogical competence of future physics teachers. Journal Of Interdisciplinary Innovation And Scientific Research In Uzbekistan 20.05.2023. No. 19
6. Ikromjon Gulomjonovich Tursunov, Yulduz Xayrulla kizi Hudoyberdiyeva. TA'LIM JARAYONIDA PEDAGOGIK KOMPETENSIYA TARKIBI VA TAMOYILLARI. Uzbek Scholar Journal/Volume- 16, May, 2023/ p:106-109
7. Ikromjon Gulomjonovich Tursunov, Yulduz Xayrulla kizi Hudoyberdiyeva. Composition and Principles of Pedagogical Competence in the Educational Process/ Diversity Research: Journal of Analysis and Trends/ISSN (E): 2810-6393 May. 2023/ p:1-4.

ZARYADLAR SISITEMASINI BIR SHAKLDAN BOSHQA SHAKLGA KELTIRISHDA BAJARGAN ISHINI HISOBLASH METODIKASI

Uzoqov Abdulla Abduraimovich¹, Umarova Madina Sodiqjon qizi²

¹Toshkent davlat pedagogika universiteti, dotsent, f-m.f.n., ²Toshkent davlat pedagogika universiteti, II kurs talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada bir to'g'ri chiziqda yotgan va bir biridan bir xil masofada joylashgan bir nechta nuqtaviy zaryadlarni muntazam ko'pburchak shakliga olib kelish uchun bajariladigan ishni topish masalasi ko'rib otilgan.

Kalit so'zlar: Nuqtaviy zaryad, elektr maydon potentsiali, zaryadlar sistemasining potensial energiyasi, zaryadni ko'chirishda bajarilgan ish, kosinuslar teoremasi.

Respublikamizda malakali fizik o'qituvchi kadrlar tayyorlash masalasi muhim ahamiyatga ega. Oliy ta'lim muassasini bitirib maktabga borayotgan fizik kadrlarning malakasi ancha past bo'lganligi sababli dars o'tish jarayonida ko'pgina qiyinchiliklarga duch kelishadi.

Ushbu maqolada fizikaning elektr qismiga tegishli bo'lgan zaryadlar sistemasini bir shakldan boshqa shaklda o'tkazishda bajariladigan ishni

Safarov Abdimurot Shakarovich¹, Akromova Fazilat Ramazon qizi². FIZIKADAN MASHG'ULOTLARNING SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA MULTIMEDIA TEXNOLOGIYALARINING ROLI.....	543
Sattiqulov Muzaffar¹, Durdieva Gavhar Azizjon qizi². UMUMTA'LIM MAKTAB TA'LIMIGA NANOTEXNOLOGIYA ASOSLARINI O'QITISHNI JORIY QILISH	547
Feruza Xayritdinovna Saydaliyeva¹, Dilnoza Axmed qizi Hamroqulova², Sabina Akmal qizi Axmedova². NUQTA ATROFIDA BURISHGA DOIR MASALALARNI YECHISH YO'LLARI	550
N.D. Xatamova¹, Ch.T. Sherdanov². ASTRONOMIK KUZATISHLARNI TASHKILLASHTIRISHDA MA'LUMOTNOMA VA TAQVIMLARNING O'RNI.....	554
Sunnatova O'g'loy. TA'LIMDA STEM YONDASHUVNING O'RNI VA AHAMYATI.....	557
Сирожиiddинова Ирода Махаммадовна. РАЗВИТИЕ НАУКИ И ОБРАЗОВАНИЯ ОБРАЗОВАННОЙ МОЛОДЕЖИ – ОДНА ИЗ ВАЖНЫХ ЗАДАЧ СТРАТЕГИИ РАЗВИТИЯ....	561
Tajiboyeva X.X., Shodmonov A., Ibodullayeva M. FIZIK TUSHUNCHALARNI SHAKLLANTIRISHDA IZCHILLIK PRINSIPIDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI.....	566
X.X. Tajiboyeva¹, Sh.P. Usmanova¹, M. U. Mustafayeva². 2-SINF SCIENCE FANINING TUZILISHI, MAZMUNI VA UNDA FIZIKA ELEMENTLARINI O'QITISH METODIKASI.....	570
Tillaboyev Azlarxon Magbarxonovich. ASTRONOMIYA FANINI O'QITISH JARAYONIDA BO'LAJAK O'QITUVCHILARNING KASBIY TAYYORGARLIGINI TAKOMILLASHTIRISH METODIKASI.....	573
Tillaboyev Komiljon Tolqinovich¹, Usmonov Shohrux Farhod o'g'li², Xaydarov Boymurod Abduqodir o'g'li³. AXBOROT TEXNOLOGIYALARI YO'NALISHI TALABALARIGA FIZIKA FANINI O'QITISH	576
Tohirova Go'zal Sadullayevna. FIZIKADAN LABORATORIYA DARSLARINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA O'QITISH METODIKASI.....	579
Toshpulatova Shaxlo Ochilovna¹, Abdulakimova Gulora'no Zulqaynar qizi², Islamova Malika Ilyos qizi³. FIZIKA DARSLARIDA TALABALAR BILIMINI NAZORAT QILISH VA BAHOLASHNING NOAN'ANAVIY USULLARI.....	584
Turayeva Lolaxon Yuldashevna. "DOIMY TOK MANBALARINI KETMA-KET VA PARALLEL ULASH" MAVZUSINI PHET COLORADO DASTURIY ILOVASI VOSITASIDA O'QITISH	589
Tursunov Ikromjon Gulamjonovich¹, Xudoyberdiyeva Yulduz Xayrullo qizi², Abdullayev Habib Shukrullayevich². PEDAGOGIKA OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA BO'LAJAK FIZIKA O'QITUVCHILARINING KASBIY KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISHNING DIDAKTIK JIHATLARI.....	594
Uzoqov Abdulla Abduraimovich¹, Umarova Madina Sodiqjon qizi². ZARYADLAR SISTEMASINI BIR SHAKLDAN BOSHQA SHAKLGA KELITIRISHDA BAJARGAN ISHINI HISOBLASH METODIKASI.....	596
Uzoqov Abdulla Abduraimovich¹, Zarifova Nozima Rauf qizi². SHISHA PLASTINKADA YORUG'LIKNING SINISH VA QAYTISH QONUNLARIGA OID HISOBLASHLAR METODIKASI	600
Uzoqov Abdulla Abduraimovich¹, Madraimov Xudaybergan Atabek o'g'li², Yo'ldoshev Nurbek Egamberdi o'g'li², Mamarajabov Firdavs Baxtiyor o'g'li². CHIZIQLI VA TO'LQIN OPTIKASIGA OID MASALALAR YECHISH METODIKASI.....	604
Valiyev U.Q. NOVATOR PEDAGOGLARNING O'QITISH USULLARI VA ULARNI FIZIK TA'LIMGA QO'LLASH ISTIQBOLLARI.....	610
M.E. Vapayev,* G.G Yuldasheva, I.Yu. Davletov. FIZIK JARAYONLARNI MODELLASHTIRISHDA AXBOROT - KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANIB TA'LIM SIFATINI OSHIRISH	612
Sh.G'. Xaitova. ASTRONOMIYA FANINI O'QITISHDA ASTRONOMIK LUG'ATNI QO'LLASH METODLARI	614
Умид Исматович Хатамов. СОВРЕМЕННЫЕ ПРОБЛЕМЫ ПРЕПОДАВАНИЯ ФИЗИКИ.....	617
Xo'jamberdiyeva Jamila Norqobilovna¹, Xoliyorova E'zoza². FIZIKA FANINING O'QITISH METODIKASI.....	619
Xoliqov Qurbonboy To'ychiyevich¹, Duvlayev Kamil Abdurashidovich². FIZIKA FANINI O'QITISHDA VIRTUAL RESURLARDAN FOYDALANISH USULLARI.....	622
Xudoyberdiyeva Yulduz Xayrullo qizi. PEDAGOGIK TA'LIM INNOVATSION KLASTERI SHAROITIDA BO'LAJAK FIZIKA O'QITUVCHILARINING KASBIY KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISHNING DIDAKTIK ASOSLARI.....	626